

- [1] Az I. Kft. (a továbbiakban: adós) ügyvezetője az alperes volt megalakulásától kezdődően. Az adós a beszámoló letétbe helyezési kötelezettségének 2008-tól, közzétételi kötelezettségének soha nem tett eleget.
- [2] A felperes az adós részére szállított áru után 2007. március 14-én állította ki a 3.300.795 Ft+ÁFA értékű, március 31-i fizetési határidejű számláját. Miután az adós a tartozását nem fizette meg,

a felek között 2007. december 3-án részletfizetési megállapodás jött létre, mely szerint 2008. június 15-ig kellett az adósnak teljesítenie kötelezettségét. 2008. november 10-én a felperes felszólította az adóst a fennmaradt 2.601.079 Ft összeg megfizetésére, mely felszólítás eredménytelen volt.

- [3] A felperes 2010. május 7-én előterjesztett kérelmére a bíróság 2011. május 23-án megindította az adós felszámolását. A hitelező bejelentett igényét. 3.600.000 Ft összegben a felszámoló nyilvántartásba vette a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 57. § (1) bekezdés f) pontja szerint.
- [4] Az alperes a Cstv. 31. §-ában felsorolt kötelezettségeinek nem tett eleget, csak azt követően vette fel a felszámolóval a kapcsolatot, hogy az büntető eljárást kezdeményezett ellene. Átadta az adós vagyonát (1.125.840 Ft-ot és egy lejárt műszaki engedéllyel rendelkező Seat Inca típusú gépjárművet), az adós iratait azonban nem. Állította - és e tekintetben a nyomozást felfüggesztő határozatot csatolta (1.G.40.209/2013/5), valamint a feljelentésről készült jegyzőkönyvet felmutatta (1.G.40.478/2014/4.) -, hogy a rendőrségen bejelentette, a gépjárművet 2010. június 2-án feltörték, és 100.000 Ft értékű gépen kívül céges iratokat is elvittek.
- [5] A felszámolási eljárás 2014. január 3-án egyszerűsített módon került befejezésre, a Cstv. 57. § (1) bekezdés e) pontjában található hitelezői igények részleges kiegyenlítésére került sor.
- [6] A felperes a Cstv. 33/A. §-ára alapított keresetét az elsőfokú bíróság elutasította. Az elsőfokú ítélet ellen a felperes által benyújtott fellebbezés alapján eljáró Fővárosi Ítéltábla 11.Gf.40.422/2015/3. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. A végzés indoklásában kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság nem megfelelően telepítette a bizonyítást és emiatt megalapozatlan ítéletet hozott. Álláspontja szerint a törvényi vélelem fennállása esetén a felperest terheli annak bizonyítása, hogy a pert határidőben indította, hitelező az adós társaság felszámolásában, bejelentett és nem vitatott hitelezői igénye nem nyert teljes mértékben kielégítést, valamint azt kell valószínűsítienie, hogy mikor következett be a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet. Minden további bizonyítás a hivatkozott vélelem miatt az alperest terheli, a bizonyítási teher e vonatkozásban tehát megfordul. A vezető tisztségviselő kimentheti magát annak bizonyításával, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően az adott helyzetben elvárható valamennyi intézkedést megtette a hitelezői veszteségek csökkentése érdekében, és ennek körében bizonyíthatja azt is, hogy az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető

helyzete a felperes által valószínűsített időpontot követően következett be.

A felperes keresete, az alperes ellenkérelme

- [7] A megismételt eljárásban a felperes módosított keresetében a Cstv. 33/A. §-ára hivatkozással annak megállapítását kérte, hogy az alperes az adós felszámolásának kezdő időpontjától, 2011. május 23-tól visszamenőleg számított 3 éven belül olyan gazdálkodó tevékenységet folytatott, amellyel a társaság fizetéseképtelenné válását jelentősen elősegítette, illetve feladatait nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látta el, és ezáltal a gazdálkodó szervezet vagyona 10.000.000 Ft-tal csökkent, így a felperes 3.600.000 Ft összegű tőkekövetelésének teljes kielégítését megghiúsította. Kérte az alperest a 3.600.000 Ft megfizetésére (1.G.40.921/2016/7. számú jegyzőkönyv első oldal), valamint 10.000.000 Ft vagyoni biztosíték nyújtására kötelezni.
- [8] Állította, hogy az adós 2005-től kezdve nem tett közzé mérleget, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete pedig 2007. március 31-én, de legkésőbb 2008. november 10-én bekövetkezett. Hangsúlyozta egyébként, hogy csak valószínűsítene kell a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének időpontját. Állította, az alperes a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítését megghiúsította, legkevesebb 21.515.387 Ft maradt kielégítetlen a felszámolás befejezésekor. Ennek megállapításához szakértői bizonyítás nem szükséges.
- [9] Álláspontja szerint a Cstv. 33/A. §-a értelmében a vagyoncsökkenést három évre visszamenőleg kell vizsgálni. Csak a 2007-es adóbevallás állt rendelkezésre az eljárásban, mely szerint az adós vagyonának mérleg szerinti főösszege 56.755.000 Ft volt. Ezen túl - az alperes hibájából - nem lehet felderíteni az adós 2008. május 23-án fennálló vagyonának mértékét kétséget kizáró módon. Miután a felszámolás megindulásakor 1.194.590 Ft volt az adós vagyona, így 55.560.410 Ft-ban jelölte meg a vagyoncsökkenés mértékét.
- [10] Az alperes kérte a kereset elutasítását. Állította, hogy ügyvezetése alatt az adós mindvégig a hatályos adó- és számviteli jogszabályoknak megfelelően működött. A Cstv. 31. §-a szerinti iratátadási kötelezettségének nem tudott eleget tenni, mert a cég iratanyaga más vagyontárgyakkal együtt eltulajdonításra került. Nem fogadta el a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének időpontját, illetve a vagyoncsökkenés vonatkozásában előadottakat.

Az elsőfokú- és a másodfokú bíróság határozata

- [11] Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította. Kifejtette - egyebek mellett -, hogy a fenyegető fizetéseképtelenség bekövetkezésének időpontja az eljárás során nem volt

megállapítható. A felperes számlájának ki nem elégítéséből nem lehet következtetni az adós társaság likvid pénzeszközeinek teljes hiányára. 2008. november 10-én már egyébként kisebb összeggel tartozott az adós, mint eredetileg. Nem fogadta el a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének időpontjaként a fizetési felszólítás időpontját sem, mert az önmagában nem bizonyítja az adós társaság vagyonihiányát és ésszerűtlen kockázattal végzett gazdasági tevékenységét.

[12] A felperes fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A határozat indokolása szerint egyetértett a jogszabályi rendelkezésekből levont, a kereset elutasítását eredményező jogkövetkeztetéssel. Kiemelte, az eljárásban azt kellett vizsgálni, hogy a rendelkezésre álló peradatok - mivel a felperes nem kérte igazságügyi szakértő kirendelését - elegendők-e a felperes bizonyítási körébe eső, az alperes által képviselt adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkezése időpontjának meghatározásához.

[13] Megállapította, tény, hogy a felperes 3.300.795 Ft összegű számlájának fizetési határideje 2007. március 7. volt, a felek azonban részletfizetési megállapodást kötöttek 2007. december 3-án, mely szerint 2008. június 15-ig kellett volna a tartozást kiegyenlíteni. Mivel az adós csak részben törlesztett, ezért szólította fel a felperes a fizetésre. Az ítélet tábla szerint pusztán egy tartozás kiegyenlítésének az elmulasztása - figyelemmel a követelés összege szerűségének adósi vitatására is - még nem feltétlenül jelenti a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését. Különös figyelemmel arra is, hogy az esedékesség időpontját maguk a felek változtatták meg részletfizetési megállapodásukkal, a felperes tehát hozzájárult a korábbi esedékesség tekintetében a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet megszüntetéséhez.

[14] A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezése időpontjának meghatározásához még alapvető segítséget nyújt az adós gazdálkodásának adatait szemléltető éves beszámoló a releváns adataival. Az alperes 2008-tól a beszámoló letétbe helyezési kötelezettségét nem teljesítette, a felperes ezért a vagyonsökkenés meghatározásánál a 2007. évi adóbevallás mérlegfőösszegét vetette össze a felszámolás kezdő időpontjában meglévő vagyonnal.

[15] A beszámoló, valamint az adós iratai elégtelenségének és a felperes igazságügyi szakértő kirendelésére irányuló bizonyítási indítványának hiányában az ítélet tábla is egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a rendelkezésre álló peradatok nem elegendők sem a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet időpontjának meghatározására, sem pedig az ugyancsak bizonyítandó vagyonsökkenés mértékének megállapítására. Mindezek alapján a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezése időpontjának

konkretizálása hiányában - amely adott esetben szakértői bizonyítással lett volna tisztázható - nem vizsgálhatók a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében írt további tényállási elemek sem.

- [16] Az ítélet tábla álláspontja szerint nem elegendő a valószínűsítés a fizetése képtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezése időpontjának meghatározásánál, azt az erre hivatkozó felperesnek kell bizonyítania. Kiindulás lehet ugyan a felperes által jelzett valamelyik időpont, de az ítéleti szintű bizonyossághoz további bizonyítás szükséges. Ez irathiany esetén még inkább indokolható, mivel ez esetben a hiányos számviteli dokumentumokból kell prognosztizálni adatokat, és levonni olyan közgazdasági szempontú következtetéseket, amelyek alapul szolgálhatnak a bíróság döntésének meghozatalánál.
- [17] A vélelem alkalmazhatósága nem mentesíti a felperest a fizetése képtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezése időpontjának bizonyítása alól a Cstv. 33/A. § (1) bekezdés második fordulatára alapított kereset esetén sem. A vélelem csupán a hitelezők érdekeivel ellentétes magatartásra, és annak a bizonyított mértékű vagyonsökkenéssel való okozati összefüggésére terjed ki.
- [18] Mindig az adott ügy egyedi sajátosságai alapján lehet állást foglalni abban a kérdésben, hogy a tények, így a fizetése képtelenséggel fenyegető helyzet, illetve vagyonsiány megállapításához szükséges-e a bíróság kompetenciáját meghaladó különleges szakértelem. Az adott perben a fizetése képtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezése időpontja és a vagyonsiökkenés mértékének meghatározása szakértői szempontú vizsgálatot tett volna szükségessé.

Felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [19] A felperes felülvizsgálati kérelmében kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és - tartalma szerint - az elsőfokú ítélet megváltoztatásával annak megállapítását, hogy az alperes a vezetői feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látta el. Állította a Cstv. 33/A. §-ának a megsértését.
- [20] Hivatkozott a Fővárosi Ítélet tábla hatályon kívül helyező végzésében foglaltakra, mely szerint a fizetése képtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének időpontját a felperesnek csupán valószínűsítienie kell és nem bizonyítania, és ez az időpont megállapításra kerülhet a hitelezői követelés esedékességének napjában is. Utalt a Kúria Joggyakorlat-elemző csoportjának Összefoglaló véleményében kifejtettekre is, mely szerint a fizetése képtelenséggel fenyegető helyzet időpontját olyan pontossággal kell meghatározni, amely a kereseti kérelem megalapozott elbírálásához feltétlenül szükséges. Annak van ugyanis jelentősége, hogy a fizetése képtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezése után követte-e el a vezető tisztségviselő a Cstv. szerinti felelősséget megalapozó magatartást, magatartásokat.

- [21] Hangsúlyozta, hogy iratok hiányában az ítélet szerinti kétséget kizáró bizonyítás objektíven nem lehetséges, tehát arra igazságügyi szakértő alkalmazása esetén sem nyílt volna lehetőség.
- [22] Az ítéletben foglalt jogértelmezés, mely szerint a Cstv. 33/A. § (2) bekezdésében írt vélelem kizárólag az okozati összefüggésre terjed ki, és a felperesnek a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet időpontját kétséget kizáróan kell bizonyítania, kizárja a vélelem alkalmazhatóságát. Így bármely ügyvezető elkerülheti a felelősség megállapítását, ha iratanyagot nem ad át, beszámoló készítési kötelezettségének nem tesz eleget. Ez ellentétes a Cstv. 33/A. §-ának jogalkotói céljával.
- [23] Továbbra is állította, hogy az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete már 2007. március 31-én bekövetkezett, mert nem tudta kiegyenlíteni a tartozását, ezért került sor a teljesítési határidő módosítására is. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet már egyetlen ki nem egyenlített tartozás esetén is bekövetkezhet. Az eljárás adataiból megállapíthatóan az adós a 2008. november 10-én számára megküldött fizetési felszólításnak nem tett eleget, de azt nem is vitatta, tehát legkésőbb ekkor bekövetkezett a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet.
- [24] Álláspontja szerint amiatt, hogy a hitelezők a felszámolási eljárásban nem kerültek kielégítésre, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének időpontja teljes mértékben irreleváns. A hitelezői érdekek sérelme az iratátadás, a beszámoló közzétételi és letétbe helyezési kötelezettség elmulasztására tekintettel kötelezően vélelmezendő, e körben az alperes ellenbizonyítása és felelősségének kimentése objektíve kizárt volt.
- [25] A 2007. december 31-ével lezárult időszakra vonatkozó adóbevallásban szereplő adatok hitelt érdemlően alátámasztották, hogy az adós vagyona a felszámolás elrendelését megelőző 3 év során jelentősen csökkent. Iratanyag hiányában objektíve kizárt annak megállapíthatósága, hogy az utolsó gazdasági adatokat tartalmazó adóbevallás és a 3 éves időszak kezdő időpontja, 2008. május 23-a között milyen vagyoncsökkenés állt be, amely az adós és az alperes mulasztásaira tekintettel nem értékelhető a felperes terhére. Az alperes az ügyvezetési feladatait nem a felperes érdekeinek elsődlegessége alapján látta el, minden tényállási elem megvalósult a vagyoncsökkenés tekintetében. Az alperes Cstv. 33/A. § (1) bekezdés szerinti felelőssége a jogszabályhely mindkét fordulata szerint megállapítható volt.
- [26] Álláspontja szerint az alperes felelősségének megállapításához elegendő az egyik tényállási elem megvalósulása, ugyanakkor a vagyoncsökkenés ténye - és a lehetőségekhez képest, illetve a hitelezői érdeksérelem megállapításához elégséges fokban - annak mértéke is megállapítható.

- [27] Állította eljárási szabálysértésként a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (rPp.) 252. § (4) bekezdésének megsértését, mert az eljáró bíróságok figyelmen kívül hagyták a korábbi elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyező végzés iránymutatásait.
- [28] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében kérte a jogerős ítélet hatályában való fenntartását.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [29] A Kúria az rPp. 275. § (2) bekezdése alapján a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta.
- [30] A Kúria elsőként hangsúlyozza az állított eljárásjogi jogszabálysértés tekintetében, hogy az rPp. 252. § (4) bekezdése nem sérül abban az esetben, ha a hatályon kívül helyező végzést követően lefolytatott eljárás után az elsőfokú bíróság a hatályon kívül helyező végzésben kifejtettektől eltérő jogi álláspontra helyezkedik. A megismételt eljárásban el kell végezni azokat az eljárási cselekményeket, amelyekre a hatályon kívül helyező végzésben a másodfokú bíróság utasítást adott, de az eljáró bíróság a megismételt eljárásban nincs kötve az ügy érdemi elbírálása tekintetében a hatályon kívül helyező végzésben kifejtett érdemi állásponthoz. Az adott esetben az eljáró bíróság ezért nem sértette meg az rPp. 252. § (4) bekezdését.
- [31] Az ügy érdemével kapcsolatban a felperes állította a Cstv. 33/A. §-ának megsértését. A perben alkalmazandó, 2010. május 7-én hatályos Cstv. 33/A. § (1) bekezdése előír általános feltételeket a vezetői felelősség megállapításához. Eszerint azok ellen indítható ilyen per,
- akik a gazdálkodó szervezet vezetői voltak a felszámolás kezdő időpontját megelőző három évben, és
 - a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően ügyvezetési feladataikat nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látták el.
- E feltételek teljesülése esetén a felelősség megállapításához három további, vagylagosan meghatározott következménynek kell fennállnia:
- a vezető magatartása miatt a gazdálkodó szervezet vagyona csökkent, vagy
 - a hitelezők követeléseinek teljes kielégítését megghiúsították, vagy
 - elmulasztották a környezeti terhek rendezését.

Természetesen e három következmény egymás mellett is előfordulhat, azonban önmagukban egyenként is - az általános feltételek fennállása esetén - megalapozzák a vezető felelősségét.

Tévesen állította tehát felülvizsgálati kérelmében a felperes, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének időpontja irreleváns, tisztázása szükségtelen.

- [32] Az adott esetben az nem volt vitás, hogy az alperes volt a felszámolás megindulását megelőző három évben az adós ügyvezetője.
- [33] A jogerős ítélet szerint nem állapítható meg a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének időpontja. A Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerint a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte az az időpont, amelytől kezdve a gazdálkodó szervezet vezetői előre látták vagy észszerűen előre láthatták, hogy a gazdálkodó szervezet nem lesz képes esedékességkor kielégíteni a vele szemben fennálló követeléseket. A Kúria hangsúlyozza, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet akkor következik be, amikor az adós tartozásait likvid vagyon hiányában nem képes kifizetni (objektív feltétel) és erről a vezető tisztségviselő tudomást szerzett, vagy gondos eljárás esetén tudomást kellett volna szereznie (szubjektív feltétel). Már akkor megállapítható a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet, ha az adós egyetlen hitelező felé nem tudja esedékességkor kiegyenlíteni a tartozását, és erről a vezető tisztségviselő tud, vagy tudhat. (Ha nem likviditási okból nem egyenlíti ki a tartozást, ezt a vezető tisztségviselőnek kell bizonyítania.) A Cstv. 33/A. § (2) bekezdésének második mondatában szabályozott vélelem viszont - a felperes álláspontjával ellentétben - a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésére nem terjed ki.
- [34] A felperes felülvizsgálati kérelmében állította, hogy a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján egyébként - ha ez szükséges - megállapítható a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének időpontja, további bizonyítás e körben - a jogerős ítélet indokolásában kifejtettekkel ellentétben - nem szükséges. Tartalmilag tehát e vonatkozásban a felperes a bizonyítékok értékelését sérelmezte. E hivatkozásához kapcsolódóan azonban felülvizsgálati kérelmében az rPp. 272. § (2) bekezdésében írtak ellenére a megsértett konkrét - eljárásjogi - jogszabályhelyet nem jelölte meg. A Kúria ezért a felülvizsgálati kérelmet e részében érdemben nem vizsgálhatta [1/2016. (II.15.) PK vélemény 3., 4. pontok], az eljárás bíróságoknak a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezése időpontjának bizonyítatlanságára vonatkozó álláspontját érdemben nem bírálhatta felül.
- [35] A Kúria ezért csupán megjegyzi, az adott esetben nem volt vitás, hogy az adós tartozott a felperesnek, a felek részletfizetésben is megállapodtak, amit az adós nem teljesített. Ebből következően

tehát az alperesnek tisztában kellett lennie azzal, hogy legalábbis egy hitelezője - a felperes - felé az adós a tartozását nem egyenlítette ki, ezért a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet fennállt. A Kúria hangsúlyozza, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének időpontját illetően szakértői bizonyításra csak akkor van szükség, amikor nem konkrét hitelezői igény alapozza meg a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését, hanem az adós eszközeinek és forrásainak vizsgálata alapján az adós eladósodottsága. Az adott esetben - jóllehet erre nem volt szükség - erre a vizsgálatra az alperes mulasztása miatt még a 2008-2009-es időszakra vonatkozóan sem lett volna lehetőség.

- [36] A felelősség megállapításához szükséges általános feltételek között sorolja fel a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése azt is, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését követően a vezető tisztségviselő nem a hitelezői érdekek elsődlegessége alapján látta el tisztségét.
- [37] A Cstv. 33/A. § (2) bekezdése alapján - miután az alperes nem tett eleget beszámolókészítési és letétbetételi kötelezettségének - a hitelezői érdekek sérelmét vélelmezni kellett.
- [38] A Kúria hangsúlyozza, teljes mértékben egyetért a Joggyakorlat-elemző csoport Összefoglaló véleményében kifejtett azon állásponttal, hogy a vélelem a bizonyítási terhet megfordítja, a kártérítési felelősség megállapításához szükséges egyes tényállási elemek bizonyításának kötelezettségét a felperesről az alperesre terheli. A bizonyítási teher részbeni megfordítására vonatkozó szabályt az indokolja, hogy a vezető tisztségviselő a Cstv.-ben tételesen felsorolt egyes, őt jogszabályi rendelkezés folytán terhelő kötelezettségének nem, vagy nem maradéktalanul, illetőleg nem időben tett eleget, és ezzel megnehezíti az adós hitelezőinek, felszámolójának tájékozódási lehetőségét a tekintetben, hogy az adós gazdálkodása hogyan alakult a felelősség megállapítása szempontjából releváns időszakban, milyen ügyletek megkötésére került sor, a vezető tisztségviselő terhére milyen magatartások értékelhetők.
- [39] A vélelem fennállása esetén a felperesnek kell bizonyítania többek között azt, hogy az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkezését követően az adós vagyonában vagyoncsökkenés következett be, és igazolnia kell a vagyoncsökkenés mértékét is. Ugyanakkor vélelmezni szükséges, hogy a fenti mulasztást követően bekövetkezett vagyoncsökkenés a vezető tisztségviselő hitelezői érdekeket sértő magatartásának következménye.
- [40] A felperes állította, hogy miután a vagylagos következmények közül arra alapította a keresetét, hogy az alperes magatartása a hitelezők követeléseinek teljes kielégítését megghiúsította - hiszen az adós felszámolásában a hitelezők igényének csak kisebb részét

tudta a felszámoló kiegyenlíteni - az alperes felelőssége megállapítható, és e körben nem kell kérnie a vagyonsökkenés megállapítását.

- [41] A Kúria hangsúlyozza, hogy a Cstv. 33/A. § (1)-(2) bekezdésének értelmezése körében - a második és harmadik következmény tekintetében - valóban nem tartalmazza a jogszabály azt, hogy a felperesnek meg kellene jelölnie vagyonsökkenést, ugyanakkor az eljárásra alkalmazandó Cstv. 63. § (3) bekezdésének szövegéből következően mindenképpen meg kell határoznia a bíróságnak azt az összeget, amelyért a vezető tisztségviselő felelősséggel tartozik. (Erre utal a rendelkezés utolsó mondata, amely szerint a bíróság több hitelező keresete alapján a felelősség alapján a követelések arányos kielégítéséről rendelkezik. Ez csak olyankor lehetséges, ha konkrét összegben határozta meg a bíróság a felelősség mértékét.) E két következmény esetében tehát nem vagyonsökkenést, hanem a felelősség mértékét kell a bíróságnak megállapítania. A felperesnek azonban mindenképpen meg kell határoznia azt, hogy mekkora összegben kéri a felelősség mértékének megállapítását.
- [42] A felelősség mértékének megállapítása esetében azt kell vizsgálni, hogy a fenyegető fizetéseképtelenség bekövetkezésének időpontjában a vezető tisztségviselő magatartása nélkül a hitelezői igények kielégítésére fordítható vagyon mértéke mekkora volt, és az a vezető tisztségviselő felróható magatartása folytán mennyivel csökkent. Ha a szükséges iratok e vonatkozásban nem állnak rendelkezésre, az utolsó olyan, az adós által készített mérleg, adóbevallás, egyéb okirat adataiból kell kiindulni, amely tartalmazza az adós vagyonának mértékét azt megelőzően, hogy az adós vezetője elmulasztotta az iratok letétbe helyezését, a mérleg elkészítését, irat átadását. A vezető tisztségviselőnek ugyanis azzal a vagyonnal kell elszámolnia, amely nem vitásan létezett, az adós tulajdonában állt az okirat szerint. A mérleg, adóbevallás, egyéb okirat adataival szemben azután a vezető tisztségviselő a vagyon sorsát illetően ellenbizonyítással élhet, amelynek sikertelensége értelemszerűen az ő terhére esik. Ez még akkor is így van, ha az iratok a vezető tisztségviselő birtokából - akár azok eltulajdonítása miatt - kikerültek. Ilyen esetben ugyanis a vezető tisztségviselő nem nyugodhat bele az iratok eltűnésébe, mindent meg kell tennie azok rekonstruálása érdekében.
- [43] A felperes a perbeli esetben azonban felülvizsgálati kérelmében sürgősségnek minősítette a vagyonsökkenés, a felelősség pontos mértékének vizsgálatát, és a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésével, az elsőfokú ítélet megváltoztatásával csak annak megállapítását kérte, hogy az alperes a vezetői feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látta el.
- [44] Önmagában annak a megállapítása viszont, hogy az alperes a vezetői feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látta el a felelősség mértékének összegszerű meghatározása nélkül, a Cstv.

33/A. § (1) bekezdésének alkalmazása során, figyelemmel a 63. § (3) bekezdésében foglaltakra is - nem elegendő. A Cstv. 33/A. §-a - a már részletezettek értelmében - felelősségi tényállást szabályoz, így a megállapítási keresetnek a felelősség mértékére, az ítéletnek pedig a felelősség mértékének megállapítására is ki kell terjednie.

- [45] A felperes felülvizsgálati kérelmében azt is állította, hogy az általa benyújtott bizonyítékok - ha az mégis szükséges lenne - egyébként is elegendők a vagyonsökkenés, a felelősség mértékének pontos meghatározásához, további - szakértői - bizonyításra a jogerős ítélet indokolásában kifejtettekkel ellentétben e vonatkozásban nincs szükség. Mindezek azt jelentik, hogy a felperes e körben tartalmilag a bizonyítékok értékelését kifogásolta. E hivatkozásához kapcsolódóan a felperes felülvizsgálati kérelmében a megsértett konkrét - eljárásjogi - jogszabályhelyet az rPp. 272. § (2) bekezdésében előírtak ellenére nem jelölte meg. A Kúria ezért e részében a felülvizsgálati kérelemben előadottakat érdemben nem vizsgálhatta [1/2016. (II.15.) PK vélemény 3., 4. pontok], a jogerős ítélet azon megállapítását tehát, hogy a vagyonsökkenés, a felelősség pontos mértékének bizonyítása nem történt meg, érdemben nem bírálhatta felül.
- [46] A felelősség terjedelmének meghatározása nélkül pedig - a korábban részletezetteknek - megfelelően - a keresetnek helyt adó döntés meghozatalára nem kerülhet sor.
- [47] A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [48] A felperes felülvizsgálati kérelme alaptalan volt, ezért az rPp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó rPp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az alperes felülvizsgálati eljárással kapcsolatban felmerült költségét, amely a jogi képviselével felmerült ügyvédi munkadíjból áll. Az ügyvédi munkadíj összegét a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, (5)-(6) bekezdése és 4/A. §-a alapján állapította meg, figyelemmel az elvégzett ügyvédi tevékenységre is.
- [49] A Kúria tárgyaláson kívül hozta meg határozatát.

Budapest. 2019. október 29.

Dr. Farkas Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Csőke Andrea s.k.
előadó bíró, Dr. Gáspár Mónika s.k. bíró

A kiadmány hitelélül: